

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર,
નાગપુર

ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organization

૨૭ ઓગષ્ટ થી ૨ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૪ દરમ્યાન કપાસની ખેતી પદ્ધતિ માટે ૧૨મી અઠવાડિક સલાહ

ગુજરાત		છેલ્લા અઠવાડિયામાં પડેલ ખરેખર વરસાદ (મીમી)					આગામી અઠવાડિયા માટે સુચિત / પુર્વાનુમાન વરસાદ (મીમી)				
		ઓગષ્ટ					ઓગષ્ટ/સપ્ટેમ્બર				
		૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૯	૩૦	૩૧	૦૧	૦૨
	અમરેલી	૦	૩.૬	૫	૧૨.૮	૪૪.૪	૨૧૫	૨૦૫	૬૫	૩૦	૧૦
	ભાવનગર	૮	૧૬	૩૯.૨	૩૧	૧૯.૮	૨૦૦	૨૦૦	૬૫	૧૫	૫
	જામનગર	૦	૦	૮.૧	૦	૧૦૫	૨૨૫	૨૧૫	૬૫	૨૦	૧૦
	રાજકોટ	૦	૦	૪૦	૨૨૮	૩૧૮	૨૩૫	૨૧૫	૮૦	૩૨	૨૫
	જુનાગઢ	૦	૦.૮	૫.૮	૬.૬	૬૨.૮	૨૦૫	૨૦૦	૬૫	૨૫	૧૫
	સાબરકાંઠા						૭૦	૬૫	૧૫	૧૯	૪૦
	સુરેન્દ્રનગર	૦	૦	૧૨	૧૩૭	૯૬.૮	૨૦૫	૨૦૦	૬૫	૧૫	૫
	અમદાવાદ	૧૫.૪	૬૫	૪૬	૮૪.૩	૧૩૮	૧૨૫	૬૫	૨૫	૧૫	૫
	વડોદરા	૩	૨૧	૬૧.૫	૯૧.૩	૨૮૨	૧૨૫	૬૮	૧૫	૧૮	૨૫
	પાટણ						૭૦	૬૫	૧૦	૫	૫
	મહેસાણા						૭૦	૬૫	૧૫	૧૦	૫
	કુલ પડેલ વરસાદ અને પ્રમાણિત રંગ		૦.૧ થી ૨.૪ મીમી		૨.૫ થી ૧૫.૫ મીમી		૧૫.૬ થી ૬૪.૪ મીમી		૬૪.૫ થી ૧૧૫.૫		૧૧૫ થી ૨૦૪.૪ મીમી
પડેલ વરસાદનું વર્ગીકરણ		ખૂબ જ ઓછો વરસાદ		ઓછો વરસાદ		મધ્યમ વરસાદ		ભારે વરસાદ		અતિ ભારે વરસાદ	

પાક પરિસ્થિતિ :

સુરત ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૫૬ થી ૬૨ દિવસનો વાનસ્પતિક અવસ્થાએ છે. અહેવાલના અઠવાડિયા દરમ્યાન ભારે વરસાદ થયેલ છે. જ્યાં શક્ય હોય ત્યાં હાથથી નિંદામણોની સાફ સફાઈ અને આંતર ખેડાણનાં કાર્યો કરવા. ખેતરમાં નિંદામણોનો ઉપદ્રવ જોવા મળેલ છે. રોગો જોવા મળેલ નથી અને શ્રીપ્સનો ઉપદ્રવ આર્થિક ક્ષય માત્રાથી વધારે જોવા મળેલ છે.

જુનાગઢ ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૩૫-૪૨ થી ૫૫-૬૨ દિવસનો વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને કળી અવસ્થાએ છે. આ અઠવાડિયા દરમ્યાન ભારે વરસાદ નોંધાયેલ છે. આંતર ખેડની, ખાતર પૂર્તિ અને દવા છંટકાવ જેવા કાર્યો થયેલ છે. ખેતરમાં નિંદામણોનો ઉપદ્રવ જોવા મળેલ છે. ગોણ પ્રમાણમાં શ્રીપ્સ, તડતડીયાં અને સફેદ માખીનો ઉપદ્રવ કેટલાક સ્થળો પર જોવા મળેલ છે.

સલાહ :

સુરત ખાતે ખેડુતોને ખેતરોમાંથી વધુ પડતાં પાણીનો નિતાર કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. ખેતરો પાક અવશેષોથી મુક્ત રાખવા. યુસિયા પ્રકારની જીવાતોના વ્યવસ્થાપન માટે લીમડા આધારીત દવા અથવા લીબોળીના મીજનું દ્રાવણ ૫% અને લીબોળીનું ઓઈલ ૫ મીલી/લી અથવા લીમડાના ઓઈલ આધારીત બજારમાં મળતી દવા ૫ મીલી/લી (૩૦૦ અથવા ૧૫૦૦ પીપીએમ) અને ૦.૦૫% કપડા ધોવાનો પાઉડર ઉમેરી છંટકાવ કરવો. ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે પ્રતિ એકર ૨ ફેરોમોન ટ્રેપ લગાડવા. દેશી કપાસના ખેતરોમાં ૧મી ની ત્રિજયાના વિસ્તારમાં તંદુરસ્ત છોડોમાં ફ્યુઝારીયમથી થતા સુકારાની ચકાસણી કરવી. જો જુદા સુકારાના લક્ષણો જોવા મળે તો ઉપદ્રવીત છોડોના મૂળ વિસ્તારમાં હવાની અવર-જવર માટે લોખંડના સળિયાથી ૩-૪ કાંણાંઓ પાડી ૨% યુરીયા દ્રાવણ મૂળ વિસ્તારમાં દરેડવું. જેથી સુકારાના છોડોમાં ફરી તંદુરસ્તી જોવા મળે. રોગકારકોને દાખલ થતા અટકાવવા માટે કેસોક્ષીમ મીથાઈલ ૪૪.૩ એસસી @ ૧૦ મીલી અથવા પ્રોપીનેબ ૭૦ ડબલ્યુપી @ ૨૫ ગ્રામ અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુપી @ ૨૦ ગ્રામ અથવા એઝોક્ષાસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી/ લી. અથવા ફ્લુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૬ મીલી ૧૦ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છંટકાવ કરવાથી ફૂગથી થતાં પાનના ટપકાંઓ અને જાળના રોગોનું વ્યવસ્થાપન થાય છે. ફૂગો અને બેક્ટેરીયાથી થતાં ઝીડવાના સડા રોગના વ્યવસ્થાપન માટે કાર્બેનડેઝીન ૧૨% + મેન્કોઝેપ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૨.૫-૩ ગ્રામ પ્રતિ લી. અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈ.સી. @ ૧ મીલી/લી અથવા કાર્બેનડેઝીન ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૦.૪ ગ્રામ પ્રતિ લી. પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.

જુનાગઢ ખાતે ખેડુતોને ખેતરોમાં ભરાયેલ વધુ પડતા પાણીનો નિતાર કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. છોડોના મૂળ વિસ્તારમાં રાસાયણિક ખાતર એમોનીયમ સલ્ફેટ @ ૧૦ કિગ્રા પ્રતિ એકર અથવા યુરીયા ૧૫ કિગ્રા પ્રતિ એકર આપવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. આંતર ખેડ અને નિંદામણના કાર્ય સાથે પાણિયા ચઢાવી એકર દિઠ ૨૫ કિલો મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ અને ૨૫ કિલો યુરીયા ભેજવાળી પરિસ્થિતિ હોય ત્યારે જમીનમાં આપવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. નિંદામણની સાફ-સફાઈ અને આંતર ખેડનાં કાર્યો સમયસર કરવા. જ્યાં હાથથી નિંદામણ શક્ય ન હોય ત્યાં ઘાસીયા પ્રકારના નિંદામણો માટે ક્વીઝાલોફોપ ઈથાઈલ ૫ % ઈસી @ ૨ મીલી પ્રતિ લી. પાણીમાં ભેળવી આપવું અથવા મોટા પાંદડાના નિંદામણો માટે પાયરીથાઇઓબેક સોડીયમ ૧૦% ઈ.સી @ ૧.૫ મીલી/લી અને ક્વીઝાલોફોપ ઈથાઈલ ૪% એમ.ઈ.સી. @ ૨ થી ૨.૫ મીલી/લી પ્રમાણે છંટકાવ કરવો. શ્રીપ્સની વસતી આર્થિકક્ષય માત્રા વટાવે ત્યારે થાયોમીથોક્ઝામ ૨૫% ડબલ્યુપી @ ૨ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લી પાણીમાં અથવા સ્પાયનેટોરોમ ૧૧.૭ % એસ.સી. @ ૮.૪ મીલી/૧૦ લી પાણીમાં (૪૨૦ મીલી/હેક્ટર) પ્રમાણે છંટકાવ કરવો. ફૂગથી થતાં રોગોનાં નિયંત્રણ માટે ફ્લુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૦.૬ મીલી/ લી. અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુપી @ ૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છંટકાવ કરવો. ફૂગો અને બેક્ટેરીયાથી થતાં ઝીડવાના સડા રોગના વ્યવસ્થાપન માટે કાર્બેનડેઝીન ૧૨% + મેન્કોઝેપ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૩૦ ગ્રામ અથવા પ્રોપીનેબ ૭૦% ડબલ્યુપી @ ૨.૫-૩ ગ્રામ/લી અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈ.સી. @ ૧ મીલી/લી અથવા કાર્બેનડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૦.૪ ગ્રામ પ્રતિ લી. પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.

કપાસ ઉત્પાદનની તાંત્રિકતા આધારિત વિસ્તૃત માહિતી દા.ત. જમીનની પસંદગી, જાતો/ સંકરો, ખાતર આપવાની પદ્ધતિ, વાવણીની રીત, પિયત પદ્ધતિઓ, નિંદામણ, કિટકો અને રોગોનું વ્યવસ્થાપન વિગેરેની માહિતી એન્ડ્રોઈડ આધારીત CICR Cotton App. કે જે ICAR-CICR, નાગપુર દ્વારા તૈયાર કરેલ છે. આ એપ ગુગલ પ્લે સ્ટોરમાંથી વિના મુલ્યે ડાઉનલોડ કરી શકાય છે. વધુમાં, પાક વૃદ્ધિ અવસ્થા અને હવામાન આધારિત અઠવાડિક સલાહ ICAR-CICR, નાગપુરની વેબસાઈટ ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં ઉપલબ્ધ છે જેનો લાભ ખેડુતો લઈ શકે છે.